

Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola 2**Četrtek, 5. junij 2025 / 90 minut (60 + 30)**

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Konceptni list je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Izpitna pola v delu A vsebuje 5 nalog polodprtega tipa, od katerih izberite in rešite 4, v delu B pa 3 naloge odprtega tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike so v priloženi barvni prilogi.

V preglednicah z "x" zaznamujete, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nalogo, ki ste jo reševali v delu B.

Del A				
1.	2.	3.	4.	5.

Del B		
6.	7.	8.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutek naloge dela B, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 24 strani (1–24), od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 12 strani (25–36).

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

L

Konceptni list

OBRNITE LIST.

DEL A**1. naloga: Baročno slikarstvo**

1.1. Slika 1.1 prikazuje svetniško apoteozo. Razložite ta izraz.

(1)

To umetniško delo uvrščamo v baročni iluzionizem. Predstavite dve oblikovni značilnosti tega slikarstva.

(2)
(3 točke)

1.2. Poimenujte avtorja in umetniško delo na sliki 1.2.

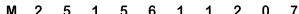
(1)

Predstavite tri značilnosti slikanja tega umetnika, ki so vplivale na nadaljnji razvoj baročnega slikarstva.

(3)

Opišite vsebino prizora na sliki 1.2.

(1)
(5 točk)

1.3. Poimenujte ikonografski motiv na sliki 1.3.

(1 točka)

1.4. Slika 1.4 prikazuje križev pot. Pojasnite ta izraz.

(1 točka)

1.5. Kateri mitološki motiv prepoznate na sliki 1.5?

(1)

Prepoznavajte tri antična božanstva, zapišite njihova imena in ustrezne atribute.

(3)

Kaj simbolizira zlato jabolko, ki ga drži v roki pastir na sliki? Obkrožite črko pred pravilnim odgovorom.

A prepovedani sad

B jabolko spora

C sad spoznanja

(1)

(5 točk)

2. naloga: Prepoznavanje umetnika

2.1. Umetnine na slikah od 2.1 do 2.5 je izdelal umetnik v 17. stoletju. Imenujte ga. V katerem mestu in katerem umetnostnem obdobju je deloval?

ime umetnika: _____

mesto: _____

obdobje: _____

(3 točke)

2.2. Kako se imenuje in kje je trg na sliki 2.1?

(1)

Kateri nov geometrijski lik je vključen v zasnovu trga?

(1)
(2 točki)

2.3. Koga predstavlja slika 2.3? Po čem ste prepoznali upodobitev?

(2 točki)

2.4. Kdo je upodobljen na sliki 2.4?

(1)

Z dvema navedbama razložite vsebino tega kipa.

(2)
(3 točke)

2.5. Navedite tri oblikovne značilnosti umetnin na slikah 2.2, 2.3 in 2.4.

(3 točke)

2.6. Umetnina na sliki 2.5 je bila verjetno vzor za nastanek dela na sliki 2.6. V čem sta si ti dve umetnini podobni? Navedite dve skupni značilnosti.

(2 točki)

3. naloga: Romantika in realizem

3.1. Časovno opredelite romantiko in realizem.

romantika: _____ (1)

realizem: _____ (1)
(2 točki)

3.2. Na slikah 3.1 in 3.2 vidimo zatopljene figure. Pojasnite za obe deli, kaj je predmet njihove osredotočenosti.

slika 3.1: _____ (1)

slika 3.2: _____ (1)
(2 točki)

3.3. Umetnini na slikah 3.2 in 3.3 sta bili razstavljeni v Salonu. Razložite, kaj je Salon.

_____ (1)

Obe razstavljeni deli sta vznemirili takratno javnost. Razložite, zakaj.

slika 3.2: _____ (1)

slika 3.3: _____ (1)
(3 točke)

3.4. Romantika išče navdih v pobegu iz vsakdanjika. Zapišite dve novi temi romantične umetnosti.

(2)

Kaj je osrednja tema realizma?

(1)
(3 točke)

3.5. V 19. stoletju govorimo o bidermajerju in bidermajerskem portretu (slika 3.4). Razložite pojem bidermajer.

(1)

Kako prepoznate bidermajerski portret?

(1)
(2 točki)

3.6. V 19. stoletju pride do narodnega prebujanja evropskih narodov. Kako se to izrazi v umetnosti na Slovenskem?

(1 točka)

3.7. Zapišite številke slik, ki sodijo v realizem.

(1)

V realizmu se vzpostavi nov način slikanja zunaj na prostem. Kako imenujemo takšen način slikanja?

(1)
(2 točki)

4. naloga: Umetnost druge polovice 20. stoletja

4.1. Angleški slikar je s svojo sliko (slika 4.1) interpretiral papeški portret slavnega španskega slikarja iz 17. stoletja (slika 4.2). Navedite imeni obeh slikarjev.

(2 točki)

4.2. V katero umetnostno smer spada slika 4.3?

(1)

Navedite dve najpomembnejši značilnosti te slike.

(2)
(3 točke)

4.3. Kaj je bistvena značilnost konceptualne umetnosti?

(1 točka)

4.4. Kaj označujeta izraza land art (slika 4.4.) in body art (slika 4.5)?

land art: _____

body art: _____

(2 točki)

4.5. Opišite performans na sliki 4.5.

(2)

Katero tematiko je umetnica izpostavila z njim?

(2)
(4 točke)

4.6. Kdo vse tvori sistem sodobne umetnosti? Navedite tri akterje sistema.

(3 točke)

5. naloga: Arhitektura 20. stoletja na Slovenskem

5.1. Stavba na sliki 5.1 spada v slovenski narodni slog. Kaj pomeni ta izraz?

(1)

Kako se ta slog konkretno izraža na stavbi?

(1)
(2 točki)

5.2. Na katera tri obdobja delimo arhitekturno delovanje Jožeta Plečnika?

(1)

Za Plečnikovo arhitekturo se uporablja oznaka moderni klasicizem. Kaj ta izraz pomeni?

(1)

Kako se moderni klasicizem kaže na pročelju stavbe na sliki 5.2? Navedite dva primera.

(2)
(4 točke)

5.3. Kdo je avtor stavb na slikah 5.3 in 5.4 ter študije na sliki 5.5?

(1)

Pri katerih dveh arhitektih, doma in v tujini, se je šolal avtor?

(2)
(3 točke)

5.4. Kaj sta po funkciji stolpnici na sliki 5.4?

(1)

Kaj pa stolpnici na sliki 5.4 simbolno predstavljata?

(1)
(2 točki)

5.5. Navedite dve bistveni značilnosti modernističnega urbanizma (slika 5.5).

(2 točki)

5.6. Primerjajte stolpnici na slikah 5.6 in 5.7. Navedite dve najpomembnejši razliki v oblikovanju fasade.

slika 5.6	slika 5.7

(2 točki)

DEL B**6. naloga**

Oglejte si umetniško delo na slikah 6.1, 6.1a in 6.1b ter ga predstavite.

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite.
(4 točke)
 2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
 3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
 4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost.
(3 točke)
 5. Primerjajte delo na slikah 6.1, 6.1a in 6.1b s tistim na slikah 6.2, 6.2a in 6.2b glede na vsebino in obliko ter vplive na kasnejšo arhitekturo. Poudarite tako podobnosti kot razlike.
(4 točke)
 6. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(2 točki)
 7. Kandidat lahko pridobi dodatno točko za celostni vtis besedila.
(1 točka)
- Skupaj 20 točk**

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Besedilo oblikujte v smiselno povezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno 1–3 strani).

7. naloga

Oglejte si umetniško delo na slikah 7.1 in 7.1a ter ga predstavite.

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite.
(4 točke)
 2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
 3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
 4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost.
(3 točke)
 5. Primerjajte delo na slikah 7.1 in 7.1a s tistim na slikah 7.2 in 7.2a glede na vsebino in obliko. Poudarite tako podobnosti kot razlike.
(4 točke)
 6. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(2 točki)
 7. Kandidat lahko pridobi dodatno točko za celostni vtis besedila.
(1 točka)
- Skupaj 20 točk**

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Besedilo oblikujte v smiselno povezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno 1–3 strani).

8. naloga

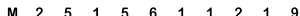
Oglejte si umetniško delo na sliki 8.1 in ga predstavite.

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite.
(4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost.
(3 točke)
5. Primerjajte delo na sliki 8.1 s tistim na sliki 8.2 glede na vsebino, obliko in vplive na njegov nastanek. Poudarite tako podobnosti kot razlike.
(4 točke)
6. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(2 točki)
7. Kandidat lahko pridobi dodatno točko za celostni vtis besedila.
(1 točka)

Skupaj 20 točk

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Besedilo oblikujte v smiselno povezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno 1–3 strani).

V sivo polje ne pišite

Številka izbrane naloge: _____

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Slika 1.1: <https://tinyurl.com/2axmhr5n>. Pridobljeno: 22. 4. 2024.

Slika 1.2: <https://tinyurl.com/25pzq73k>. Pridobljeno: 22. 4. 2024.

Slika 1.3: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting: An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton, 2004.

Slika 1.4: Š. Čopič, Slovensko slikarstvo, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1966.

Slika 1.5: <https://tinyurl.com/y9op7y39>. Pridobljeno: 30. 7. 2018.

Slika 2.1: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.

Slika 2.2: <http://www.geometriefluide.com/foto/PIC3226O.jpg>. Pridobljeno: 24. 10. 2015.

Slika 2.3: R. Novak, ABC umetnostne zgodovine, delovni zvezek za 1. letnik gimnazij, Rokus, Ljubljana, 1999.

Slika 2.4: J. Debicki, Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti, Modrijan, Ljubljana, 1998.

Slika 2.5: M. Hollingsworth, Umetnost v zgodovini človeštva, DZS, Ljubljana, 1993.

Slika 2.6: N. Šumi, Po poti baročnih spomenikov Slovenije, Zavod Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, Ljubljana, 1992.

Slika 3.1: <https://tinyurl.com/yam8kt4h>. Pridobljeno: 1. 4. 2022.

Slika 3.2: <https://tinyurl.com/27b86snl>. Pridobljeno: 28. 6. 2019.

Slika 3.3: <http://www.wga.hu/index1.html>. Pridobljeno: 9. 6. 2013.

Slika 3.4: <http://www.ng-slo.si/si/imagelib/zoom/default/ZBIRKE/NGS/NGS0463.jpg>. Pridobljeno: 5. 2. 2015.

Slika 3.5: B. Jaki, Narodna galerija, Vodnik po stalni zbirki, Narodna galerija, Ljubljana, 1998.

Slika 3.6: <https://tinyurl.com/262fleth>. Pridobljeno: 22. 4. 2024.

Slika 4.1: <https://tinyurl.com/26b3fxfm>. Pridobljeno: 22. 4. 2024.

Slika 4.2: <https://tinyurl.com/2yjjvxs9g>. Pridobljeno: 22. 4. 2024.

Slika 4.3: <https://tinyurl.com/ycryy3gz>. Pridobljeno: 8. 3. 2017.

Slika 4.4: <http://www.digitizing-ideas.hr/>. Pridobljeno: 13. 6. 2013.

Slika 4.5: <https://tinyurl.com/2d3goq9d>. Pridobljeno: 22. 4. 2024.

Slika 5.1: <http://www.la-belle-epoque.de/slowenien/ljub0403.jpg>. Pridobljeno: 8. 10. 2019.

Slika 5.2: <http://www.pogledi.si/kritike/moja-tvoja-nasa-zgodovina>. Pridobljeno: 13. 6. 2013.

Slika 5.3: <https://tinyurl.com/256xwual>. Pridobljeno: 22. 4. 2024.

Slika 5.4: A. Hrausky idr., Arhitekturni vodnik po Ljubljani: 107 izbranih zgradb, Darila Rokus, Ljubljana, 2007.

Slika 5.5: <https://www.zrc-sazu.si/sl/novice/javni-poziv-mapiranje-prostorov-modernisticnih-mest-mednarodna-konferenca>. Pridobljeno: 24. 9. 2021.

Slika 5.6: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998.

Slika 5.7: <http://ghs.si/nasi-projekti/>. Pridobljeno: 20. 11. 2019.

Slike 6.1, 6.1a in 6.1b: N. Šumi, Po poti baročnih spomenikov Slovenije, Zavod Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, Ljubljana, 1992.

Slika 6.2: <https://tinyurl.com/yg6q59ex>. Pridobljeno: 8. 10. 2019.

Slika 6.2a: <https://tinyurl.com/yg6q59ex>. Pridobljeno: 22. 4. 2024.

Slika 6.2b: <https://tinyurl.com/27harqls>. Pridobljeno: 22. 4. 2024.

Slika 7.1: <https://tinyurl.com/2bkkocc5>. Pridobljeno: 22. 4. 2024.

Slika 7.1a: <https://tinyurl.com/2b4na83d>. Pridobljeno: 22. 4. 2024.

Slika 7.2: <https://tinyurl.com/249b2wc2>. Pridobljeno: 22. 4. 2024.

Slika 7.2a: <https://tinyurl.com/2b76ququ>. Pridobljeno: 22. 4. 2024.

Slika 8.1: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting: An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton, 2004.

Slika 8.2: <https://tinyurl.com/2vx7edt8>. Pridobljeno: 22. 4. 2024.

Prazna stran

Prazna stran

Barvna priloga (k Izpitni poli 2)

1. naloga: Baročno slikarstvo

Slika 1.1

Slika 1.2

Slika 1.3

Slika 1.4

Slika 1.5

M 2 5 1 5 6 1 1 2 2 7

2. naloga: Prepoznavanje umetnika

Slika 2.1

Slika 2.2

Slika 2.3

3. naloga: Romantika in realizem

Slika 3.1

Slika 3.2

Slika 3.3

Slika 3.4

Slika 3.5

Slika 3.6

M 2 5 1 5 6 1 1 2 3 1

4. naloga: Umetnost druge polovice 20. stoletja

Slika 4.1

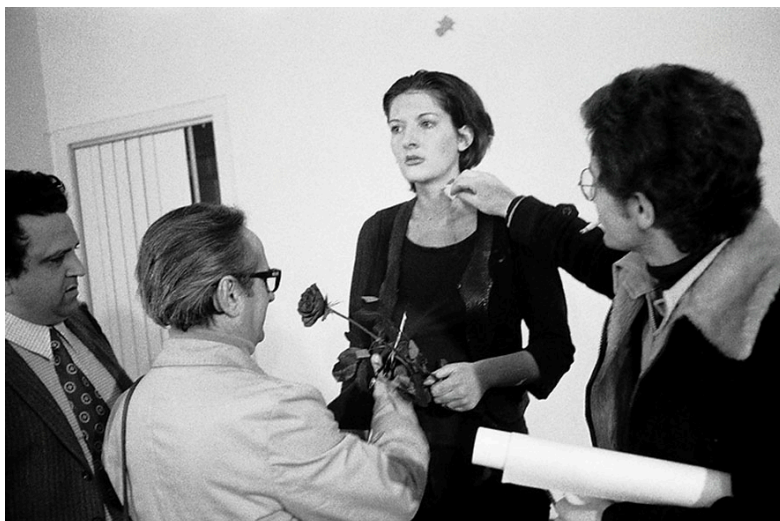
Slika 4.2

Slika 4.3

Slika 4.4

5. naloga: Arhitektura 20. stoletja na Slovenskem

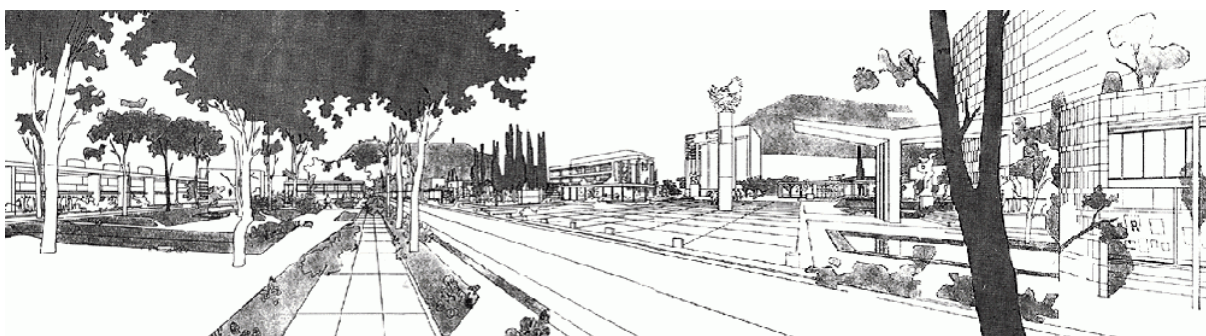

A photograph of the exterior of the National Museum of the Republic of Serbia. The building features a prominent red brick facade with white window frames and a stone base. The architecture is classical, with a large central entrance and a balcony. The building is situated in an urban environment, with cars parked in front of it.

Slika 5.3

Slika 5.4

Slika 5.5

Slika 5.6

Slika 5.7

M 2 5 1 5 6 1 1 2 3 5

7. naloga

Slika 7.1

Slika 7.1a

Slika 7.2

Slika 7.2a

